І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 99. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 1-го ЧЕРВНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 1, 1967 No. 99. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

П'ятниця, 27 травня, 1967

В АМЕРИЦІ

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ВИРІШИВ, ЩО КОНГРЕС не має права позбавляти громадянства без згоди заінтересованих осіб. Найвищий Суд більшістю 5-ох до 4-ох голосів вирішив, що схвалений Конгресом закон з 1940 р., згідно з яким можна відобрати громадянські права тим особам, які брали участь у виборах у чужій державі, — є протиконституційний. Суд вирішив, що 14 поправка до Конституції гарантує не порушність права громадянства, хіба, що хтось сам хотів би цього права зректися добровільно. Цей сам Суд в 1958 році визнав був, що закон з 1940 р. згідний з Конституцією.

ДЖАН ЧАРЛЗ ДЕЙЛІ НАЙМЕНОВАНИЙ на директора „Голосу Америки" Досі він працював в телевізії як аналіст новинок і як модератор відомої програми, надаваної щонеділі під заголовком „Яка моя лінія?" Дейлі займає становище Джана Ченселлера, який вертається до праці в телевізії. Дейлі вповні буде працювати в „Голосі Америки". Голос Америки передає вісті 38 мовами до всіх країн світу. Одна четверта всіх передач відбувається англійською мовою на тій основі, що більше як один більйон людей у світі знає на стільки цю мову, що може зрозуміти передавані новини. Про номінацію Дейлі повідомив Лїонард Г. Маркс — директор Інформаційної Агенції ЗДА.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ВИДАТКІВ схвалила $163, мільйони на Бюро передбачування погоди, гостро критикуючи його за те, що дуже часто передбачення погоди не здійснюються, і в наслідок цього терпить населення. Конгресмен республіканець із Північної Дакоти Марк Андрю пригадував, як його обмануло Бюро погоди, коли він був вдома в своєму стейті. Бюро заповідало, що є можливий дощ, а в дійсності була сніговія, і вранці перед його хатою був насип снігу 6 стіп завглибшки, а вітер віяв зі швидкістю 70 миль на годину. Бюро погоди почало повідомляти про можливість снігу тоді, коли в околиці нападало 12 цалів снігу. Інший конгресмен радив передбачувачам погоди час до часу заглянути у вікно, щоб пізнати, що на світі діється.

СЕНАТОР РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ З ОРЕГОНУ Марк О. Гетфілд заявив в інтерв'ю, що республіканці повинні в 1968 році найменувати на кандидата на президента таку особу, яка старатиме буде „з честю розв'язати те безладдя, яке заіснувало у В'єтнамі". На думку сенатора Гетфілда обидва дотеперішні республіканці майбутні кандидати колишній віце-президент Ричард М. Ніксон і губернатор Мишигену Джордж Ромні не сказали досі заяви, що вони закінчать війну у В'єтнамі. Сенатор Гетфілд не вірить, щоб президент Джонсон закінчив війну у В'єтнамі. Гетфілд рекомендує, щоб ЗДА ступнево забрали свої війська з В'єтнаму, заступивши їх азійськими збройними силами.

66 ВІДСОТКІВ ОПИТУВАНИХ американців вірять в те, що президента Кеннеді вбили змовники, а не одна особа Лі Гарві Освалд, як твердить звіт Комісії Воррена. Ці опитування перевела аґенція Луїса Гарріса. В лютому ц. р. тільки 44 відсотки опитуваних твердили, що при вбитті Кеннеді була змова кількох осіб; 35 відсотків гадали, що не було змови. а 21 відсоток не був певний. Публічна опінія змінилася в наслідок слідства, яке веде прокуратор Гаррісон у Ню Орлінсу. Кожді дві особи з-поміж трьох опитуваних слідкують за слідством Гаррісона.

У СВІТІ

ЙОРДАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ГУССЕЙН ВИСЛОВИВСЯ дуже песимістично про ситуацію на Середньому Сході, тавруючи з одного боку аґресивність Ізраїлю, з другого брак згоди в арабському світі, з прозорими натяками на причину тієї незгоди — персональні амбіції єгипетського президента Нассера. Гуссейн заявив, що коли б вибухла ізраїльсько - арабська війна, то „це буде катастрофа для всіх" та що тоді „наша тутешня позиція викінчена". Очевидячки, Гуссейн передбачував, що Йорданія не може перемогти війни, коли матиме проти себе одинаково Ізраїль, як Єгипет — і тому полетів до Каїро та погодився з Нассером, про що мова на іншому місці.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЛЕВІ ЕШКОЛЬ ВІДКИНУВ вимогу деяких впливових членів своєї партії Мапай, щоб у теперішній воєнній загрозі включити до уряду колишнього уряду прем'єра Давіда Бен Гуріона та колишнього команданта ізраїльської армії генерала Моше Даяна, як міністра оборони. Зате запропонував Даянові членство в уряді без портфелю: Даян відмовився. Старий Давід Бен Гуріон, що перевів першу війну проти арабів у 1948 році і Моше Даян, переможець у війні з 1956 року в Ізраїлі дуже популярні.

ІНДІЯ ЗАЯВИЛАСЯ в ізраїльсько - арабському спорі по стороні арабів та солідаризувалась із арабським становищем, що войовничі заяви ізраїльських лідерів проти Сирії стали причиною теперішньої кризи. Проти Ізраїлю зайняли становище всі комуністичні партії в широкому світі, утотожнюючи Ізраїль з „імперіялістами". Однак лідер італійської компартії Луїджі Льонго, виступивши в окремій декларації проти Ізраїлю, все ж признав йому право на „повну незалежність".

ІНДІЯ СПОВІЛЬНИЛА ТЕМП свого упромисловлення, визнавши примат сільського господарства і конечности збільшення харчової продукції. Одиноко тільки призначено 6.600.000 дол. на докінчування будови сталеварні, на яку найбільшу допомогу грішми, матеріялами й фахівцями дав Совєтський Союз.

40.000 ОСІБ ВІТАЛИ 28 ТРАВНЯ Ц. Р. У ПОРТІ ПЛІМУТ в Англії повороту 65-річного сера Френсиса Чічестера, аматора - моряка, з 119-денної подорожі, яку він відбув з Австралії до Плимуту на своєму вітрильному яхті „Джіпсі Мот IV". Загалом Чічестер переборов 28.500 миль, пливучи одинцем на тому яхті довкола світу впродовж 226 днів. Королева Елисавета II прислала йому коротку депешу „Вітаємо дома", а прем'єр Вільсон послав ще з приводу Чічестера, як „історичне епопею".

КАНТОН ШАФГАВЗЕН У ШВАЙЦАРІЇ ВІДКИНУВ у плебісциті внесення на признання жінкам права голосування 8.399 голосами проти 6.849. З-посеред 25 кантонів, адміністраційних одиниць, на які поділена Швайцарія, тільки чотири признали до цього часу жінкам рівноправність з мужчинами щодо участи у всіх публічних виборах.

ХОЧА У ГРЕЦІЇ НАРАДЖУЄТЬСЯ окрема 20-тичленна комісія над складенням проєкту нової конституції, то теперішній уряд Константина Колліяса веде послідову кампанію проти всіх політичних партій, не тільки комуністичних та лівих партій, але й консервативних. Арештовано між іншими Константина Стефанакіса, який був міністром фінансів в поміркованому уряді, що прийшов був до влади після упадку уряду Георга Папандреу, противника короля Константина і зорієнтованого на ліві елементи.

В ОБОРОНІ ВОЛІ

У День Пам'яті, як ввесь американський нарід молитвами в церквах, походами по вулицях міст та церемоніями на цвинтарях вшановував тих, що життя своє віддали в обороні волі на багатьох побоєвищах світу, у далекому В'єтнамі нові лицарі волі проливали в її обороні свою кров. На фото — американські вояки, поранені в битві з червоними наїзниками біля демілітаризованої зони, очікують на транспорт до лікарні.

Америка вшановує полеглих із думкою про тих, що борються у В'єтнамі

Ню Йорк. — 30-го травня американський нарід вшанував полеглих вояків у боротьбі за волю ЗДА та вільного світу, згадуючи при цьому тих своїх синів, які тепер борються проти комуністичної аґресії у В'єтнамі. Це вже 100-ий раз американський нарід відзначав День Пам'яті про тих, які склали своє життя в обороні проти тих, що бажають поневолювати чужі народи. Президент Джонсон приватно вшанував полеглих вояків, перебуваючи на своїй фармі в Тексасі. В імені президента голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Ерл Дж. Вілер склав вінок на гробі Невідомого Вояка на цвинтарі в Арлінґтоні, навівши при цьому слова президента Джансона: „Нехай Бог керує нами . . . і нехай обдарує своє благословення на тих, які захищають оборонні лінії у В'єтнамі". У В'єтнамі не могли відбутися більші церемонії в Дні Пам'яті, бо більшість вояків була зайнята боями. В Ню Йорку після військової паради представник губернатора Рокефеллера генерал майор Чарлз С. Нест згадав про те, що в демократичній системі люди мають привілей мати свою думку про кожну справу, але вони не повинні надуживати цього привілею, протестуючи проти війни у В'єтнамі. Після паради група порторіканців і неґрів демонстрували проти політики Уряду в справі В'єтнаму, називаючи цю війну „неморальною". В параді в Ню Йорку взяв участь посадник Джан Ліндсей, який хотів направити те, що не брав участи у великій параді 13-го травня, яка відбувалася під кличем: „Підтримаймо наших вояків у В'єтнамі!"

ЗДА стараються поліпшити оборону проти керованих ракет

Вашинґтон. — Уряд президента Джансона ще досі не вирішив, чи треба вже тепер розміщувати у відповідних місцях протиракетну зброю системи „Ніке-Х", але це не значить, що в урядових колах не думають про це яким способом можна б оборонити цю країну проти атаки за допомогою керованих ракет. Аж тепер опублікували зізнання д-ра Чарлза М. Герцфелда, директора Аґенції Заавансованих ДослідчихПроєктів при Департаменті Оборони, які він склав ще в березні в Палатній Комісії видатків. Д-р Герцфелд пригадав Комісії, що Департамент Оборони до 1964-го року працював над проєктом, щоб знайти таку оборону проти ворожих ракет, яка дозволяла б їх нищити зараз після того, як ворог вистрелить. Це мали б робити сателіти, які негайно виявляли б ворога та його нищили ще тоді, коли ворожа ракета летить з зменшеною швидкістю. Тоді цей плян занехали, бо він був закоштовний. Тепер кошти продукції таких сателітів значно зменшилися, і в додатку збільшилася певність, що такий спосіб оборони буде певніший, як здавалося ще три роки тому. Тому Департамент Оборони вертається до цього давнішого проєкту протиракетної оборони. яка старалася б знищити ворожі ракети ще далеко від ЗДА, і то в позаземних просторах. Але д-р Герцефелд заявив, що залишаються і ті ракети, які є вже готові. Вони мали б нищити ті ворожі ракети, які продерлися б через лінію сателітів. Ці ракети — „Ніке—Х", „Спартан" і „Спрінт". Така комбінована оборона проти ворожих ракет буде безпечніша від тієї, яка існує тепер.

Совєти вислали воєнні кораблі у східну частину Середземного моря

Істанбул. — Туреччина повідомила, що вона дала згоду Совєтському Союзові на переїзд через Дарданелі 10-ох совєтських воєнних кораблів. Вони скріплять дотеперішні совєтські морські одиниці, які перебували на Середземному морі, шпигуючи днем і ніччю за кораблями Шостої американської фльоти, стаціонованої на водах Середземного моря, на південь від Кипру і Крети та ближче Малої Азії у зв'язку з кризою на Середньому Сході. Напркінці минулого тижня Совєти запевнили Єгипет і Сирію, що вони підтримають їх, якщо б Ізраїль почав проти них збройну аґресію. Таке запевнення мали дати Брежнєв і Косиґін президентові Сирії Нуреддінові ель-Аттассі, який три дні в минулому тижні перевів у Москві разом із своїм міністром закордонних справ. Совєтські воєнні кораблі на Середземному морі не становлять — стверджують американські фахівці — ніякої загрози для Шостої американської фльоти, але додадуть відваги арабському світові в його позиції супроти Ізраїлю.

Другою поважною подією, яка сталася в ході ізраїльсько-арабського конфлікту, це несподіване повне замирення між Йорданією і Об'єднаною Арабською Республікою (Єгиптом). Йорданський король Гуссейн сам пільотував свій літак, перелетівши ним з Амману до Каїро. Там він підписав з єгипетським президентом Гамалем Абделем Нассером військовий пакт на 5 років, який зобов'язує обидві сторони поспішити одна одній із негайною військовою допомогою у випадку, коли б третя сторона заатакувала когось із них. Таким чином, у випадку, коли Ізраїль хотів би силою переламати бльокаду затоки Акаби, яку проголосив Єгипет, Йорданія заатакувала б Ізраїль, з яким має довгий на 400 миль кордон. Йорданія має 50.000 війська, добре озброєного американською зброєю.

У справі ізраїльсько-єгипетського конфлікту радила в понеділок 29 травня Рада Безпеки Об'єднаних Націй, на якій представники Ізраїлю і Єгипту виголосили промови з взаємними обвинуваченнями у приготовлюванні збройної аґресії. Амбасадор ЗДА Артур Голдберг поручав застосування „машинерії Об'єднаних Націй" для збереження миру. Амбасадор Єгипту висловився за відновлення мішаної ізраїльсько-арабської Комісії перемир'я, яка не могла була скластись в 1949 році з уваги на відмову Ізраїлю взяти в ній активну участь. Однак — за твердженням газет — існує мала надія, щоб замирення у теперішньому далекосхідному конфлікті могло прийти на терені Об'єднаних Націй, тим паче, що Совєти відмовились від участи у запропонованій французьким президентом де Голлем конференції чотирьох великих держав. Зате ЗДА будім-то готові запропонувати компроміс: щоб Єгипет перепускав через затоку Акаби всі кораблі, також до ізраїльського порту Ейляту, за вийнятком ізраїльських кораблів під ізраїльським прапором, а ЗДА визнало б Тіранську протоку й затоку Акаби територіяльними водами Єгипту.

Американське летунство продовжує налети проти Північного В'єтнаму

Сайгон. — Американські літаки збомбардували знову летовище Голяк у Північному В'єтнамі, на якому були стаціоновані машини типу МІГ. Те летовище знищено бомбами вже девятикратно, востаннє 8-го вравня ц. р., але за кожним разом сотні північно - в'єтнамських і китайських робітників направляли його. У Північному В'єтнамі є ще кілька інших летовищ, з яких деякі не були ще ніколи бомбардовані з політичних моментів. У зв'язку з гарною погодою в минулий вівторок 30 травня ц. р. американське летунство перевело численні налети на мости і залізничі споруди у Північному В'єтнамі. У Південному В'єтнамі не було великих воєнних наземних операцій. Комуністичним терористам удалося підкласти водні міни під великий готель над водою в місті Гуе, де мешкають члени Міжнародної Військової Комісії. Згинуло 5 осіб, самі південні в'єтнамці і було 14 ранених. З членів названої Комісії ніхто не потерпів.

У Римі відбулась конференція „на вершинах" 6-ох европейських держав

Рим. — В понеділок-вівторок 29-30 травня ц. р. відбулася в Римі „конференція на вершинах" шістьох членських держав Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку), на якій французький президент де Голль стрінувся з одвертою опозицією своїх західньо - европейських партнерів у таких справах, як політичне з'єднання Західньої Европи на базі федерації чи конфедерації, прийняття Британії до ЕЕС та відношення до Америки. Ця конференція відбулася з нагоди 10-тирічча підписання у Римі договору про заснування того могутнього економічного бльоку шістьох західньо - европейських континентальних держав. Виясклідку опозиції де Голля конференція відбулася з деякими скреготами: президент ЕЕС проф. Вальтер Гальштайн не промовляв на відкритті конференції, а справжнього ініціятора і творця ЕЕС як і Стальновугільної Спільноти, французького економіста Жана Моне, взагалі не запрошено на конференцію. Зате італійський президент Джузеппе Саррагат, який виголосив одиноку промову на відкритті, говорив про необхідність перетворення ЕЕСпільноти в тісний політичний бльок з'єднаної Европи — проти чого завжди виступав де Голль. На місце проф. Гальштайна, який зрікся, найповажнішим кандидатом на президента ЕЕСпільноти є бельгійський економіст Жан Рей. Рішено розглянути подання Британії, Ірляндії і Данії на їх прийняття до ЕЕСпільноти та перевести студії над тіснішою політичною співпрацею 6-ох держав ЕЕСпільноти. На конференції у Римі були прем'єри і міністри закордонних справ Франції, Італії, Західньої Німеччини, Бельгії, Голляндії і Люксембурґу, плюс президенти Франції і Італії.

Папа іменував нових 27 кардиналів

Рим. — Папа Павло УІ іменував 27 нових кардиналів, збільшивши колегію кардиналів до 120 — найбільшого числа за існування Католицької Церкви. Між новопризначеними є чотири американці, яких таким чином є вже 9 у Колегії кардиналів — третє найбільше число після італійців і французів. Новопризначеними американськими кардиналами стали архиєпископ Джан Френсіс Бреннан у Римі, Джан Патрік Коді в Шикаго, Джан Кроль у Філядельфії і Патрік Алойзіюс О'Бойл у Вашинґтоні, Д. К. Між новопризначеними кардиналами є Кароль Войтила, архиєпископ з Кракова, Альфред Бенґш з Західнього Берліна, Юстінус Дармаювана з Індонезії і інші. 26 червня ц. р. зійдеться Колегія кардиналів задля формального затвердження тих призначень. Тоді теж відбудеться традиційна церемонія, під час якої Папа передасть кожному новопризначеному кардиналові червоний капелюх.

ПРОФ. Д-Р ЮРІЙ ТРУХЛИЙ ОЧОЛИВ УЛТПА

З'ЇЗД ДЕЛЕҐАТІВ УЛТПА ВІДБУВСЯ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон. — Д-р Юрій Трухлий, професор ортопедичної хірургії в Ню Йорку, очолюватиме Українське Лікарське Товариство Північної Америки та його діяльність впродовж найближчих двох років. Він був обраний на те становище 12-тими Загальними Зборами УЛТПА, які в днях 27 і 28 травня ц.р. відбувалися на Союзівці і на яких 54 делеґати репрезентували 621 члена, об'єднаних у 15 Відділах Товариства на терені ЗДА і Канади.

З'їзд проходив у центрі уваги всієї української спільноти, серед якої організація українських лікарів втішається високим престижем і пошаною. З'їзд привітав окремим сердечним письмом Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий. Письмові привіти прислали також Митрополит Амвросій Сенишин, Митрополит Максим Германюк, Єпископ Йосиф Шмондюк, Єпископ Ярослав Габро, і Архиєпископ Української Православної Церкви Владика Мстислав. Для Зборів були теж надіслані письменні привіти від численних наших центральних установ та організацій, які були зачитані під час бенкету. На бенкеті були присутні і виголосили усні привіти віце-президент УНР в екзилі проф. Микола Степаненко від Державного Центру та Асоціяції Українських Університетських Професорів, д-р Михайло Данилюк від Українського Народного Союзу, від Українського Робітничого Союзу вітав З'їзд його головний предсідник п. Антін Батюк, проф. д-р Микола Чировський від ООЧСУ, проф. д-р Матвій Стахів від Спілки Українських Журналістів та інж. Роман Галібей від Товариства Українських Інженерів Америки.

З'їзд відкрив в суботу 27 травня о год. 10-ій ранку у великій залі павільйону „Веселка" дотеперішній голова УЛТПА д-р Богдан Олесницький, який, після привітання учасників З'їзду, зачитав листу привітів 19 українських лікарів у ЗДА, Канаді та інших країнах вільного світу, які відійшли у вічність в роках 1965-1967, а між ними імена таких знаних лікарів-громадян, як д-р Мирослав Сіменович, д-р Маркіян Дзерович і проф. д-р Іван Базилевич.

До президії З'їзду були обрані: д-р Ярослав Восвідка (Ню Йорк), як голова; д-р Петро Глібович (Торонто) і д-р Василь Трухлий (Шикаго), як заступники голови, та д-р Стефанія Бережницька (Філядельфія) і д-р Євген Стецьків (Боффало), як секретарі. Наради протоколував технічний секретар інж. І. Шабельський.

Після формальностей із прийняттям порядку нарад, вибором Комісій і затвердженням протоколу з попереднього З'їзду — приступлено до звітування з діяльности Головної Управи. Загальний образ широкої та наполегливої праці, яку за останніх два роки пророблена централя УЛТПА зложив дотеперішній голова Головної Управи д-р Богдан Олесницький. Окрім важливих організаційних та адміністраційних завдань, зв'язаних із керуванням організацією, яка нараховує під теперішню пору 621 члена і має 15 Відділів на терені ЗДА і Канади, видає квартальник „Лікарський Вісник", підготовляє видання „Лікарського Альманаха" — дотеперішня Головна Управа розбудувала важливі нові ділянки праці, як, напр., створила Референтуру Лікарського Доросту, якої завданням є пропаґувати серед української молоді медичні студії, вишукувати тут та в Европі українських студентів медицини, дентистики і фармації та реєструвати їх в УЛТПА, організувати та опікуватися Відділами „Медичної Громади" (у звітовому часі постали Відділи „Медичної Громади" у Саламанці в Еспанії із 30 членами та у Шикаго, що нараховує 15 членів).

У звітовому періоді Головна Управа створила і впровадила в життя Стипендійний Фонд УЛТПА ім. проф. д-ра Маріяна Панчишина, на я-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНСЬКІ ІНЖЕНЕРИ ЗБИРАЮТЬСЯ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон. — Товариство Українських Інженерів в Америці — Головна Управа та Відділ Метрополії Ню Йорк — повідомляють, що в суботу й неділю 3 і 4 червня, на Союзівці відбудеться 19-ий З'їзд делеґатів Товариства. У суботу, о 7-ій г. вечора — Спільна вечеря, на якій промовлятиме голова т-ва проф. Петро Грицак, будуть зачитані привіти, а потім — мистецька частина, і забава „Весняний рарт".

У КАНАДІ Є ПОНАД 130 УКРАЇНСЬКИХ НАЗВ МІСЦЕВОСТЕЙ

Вінніпеґ. — Про це та багато інших даних з життя українців у Канаді, історію їхнього поселення, підсумки їхніх здобутків, факти участи в політичному і економічному і культурному житті країни довідається англо-французько - українськомовний читач з виданої КУК-ом ілюстрованої брошури „75-річчя українців Канади". Брошура-памфлет, в кількох кольорах і з тримовними текстами, видана масовим накладом. Значення її особливо тепер, під час Всесвітньої Виставки в Монтреалі, годі переоцінити.

„ДІАРІО де ПАРАНА" ПРО УКРАЇНЦІВ У БРАЗИЛІЇ

Куритиба, Бразилія. — Як повідомив тижневик „Хлібороб", що 19 березня ц. р. один із найбільш популярних куритибських журналів „Діаріо де Парана" подав дві сторінки з кольоровими фото-знімками про українців у тій країні, наголошуючи на їхній працьовитості та відданості українській культурі і Рідній Церкві. Подано інформації про підготовчу працю Української Фольклорної Групи в Куритибі, яка виступить у серпні на 9-му Міжнародньому Фестивалі, подано також описи та репродукції українських писанок; в кінці згадано, що українці поселились у Бразилії 70 років тому. У репортажі подано навіть адреси кількох українців, охочих навчити бразилійських співгромадян, як треба писати писанки.

ПОМИЛКОВА ВІСТКА ПРО ЗБІЛЬШЕННЯ УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ПЕРЕДАЧ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

У кількох українських часописах з'явились повідомлення, що почавши від 7-го травня 1967 р. передачі „Голосу Америки" українською мовою, що були дві півгодини, тепер тривають уже цілу годину. Насправді ці передачі „Голосу Америки" — як вдомо усім, хто їх слухає — були вже рік тому назад, дві по півгодини, з перервою між ними, а тепер ті дві півгодинні передачі об'єднано в одну годину, без перерви.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid ot the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Великий УНС

Упродовж минулого тижня Головний Уряд Українського Народного Союзу відбув на Союзівці свої звичайні річні наради, кінцевий вислід яких потвердив і підкреслив факт не тільки величкости цієї установи щодо кількости її членів та закумульованого майна, але й її величі щодо ідейности та, зокрема, служби своїм членам, своїй громаді і народові. Протокол з цих нарад, включно із звітами урядовців, що у свій час появиться на сторінках цього офіційного органу УНСоюзу, буде дзеркалом УНСоюзу та його багатобічної праці і розвитку в минулому році. На цьому місці варто звернути увагу тільки на найважливіші факти, що характеризують цю велич.

Упродовж 1966-го року УНСоюз зорганізував 4,994 нові члени. Це легко сказати, але тільки той, хто сам організує членів, знає, скільки це вимагає зусиль, фахового знання і часу. У нас є багато крайових організацій, які за десятки років свого існування не здобули стільки членів, скільки їх організує УНСоюз упродовж одного року, при чому треба пам'ятати, що кожний новоздобутий член УНСоюзу є рівночасно новим активним членом нашої громади. Далі, при цій організаційній праці виконується величезну, майже місійну працю в багатьох відношеннях — забезпечується родину на випадок нещастя, збільшується наш загальний український людський і матеріяльний потенціял, поширюється загальноукраїнську свідомість та виконується багато інших завдань.

Подібне можна сказати й про акумуляцію фондів. У минулому році УНСоюз зібрав титулом вкладок, відсотків від інвестицій і под. 4,588,730 долярів нових грошей. Цей величезний навіть на американські відносини новий український капітал прийшов в українські руки, і він всеціло обертається на службу членам УНСоюзу, які ці гроші складають, і на службу громаді. Виплати УНСоюзу щорічно на дозрілі грамоти, виплати посмертних запомог, дивіденд і подібне, включно із десятками тисяч долярів на різні культурні, харитативні та інші народні цілі знову ж обертають закумульовані українські капітали в українські руки з відсотками.

Додаймо до того періодичні й книжкові видання УНСоюзу, додаймо щорічні стипендії для студентів, окрему опіку, з одного боку, для молоді, а з другого для старших віком громадян, додаймо Союзівку, той „шматок України на вільній американській землі" з її культурно-мистецькими імпрезами, виховними таборами і курсами українознавства, додаймо значення і вартість УНСоюзу з його 87,000 членів та 33 мільйонами долярів майна в американському і канадійському світі — і матимемо ту велич Українського Народного Союзу, яку в найкращому інтересі всіх можна і треба тільки постійно розбудовувати.

Це мали на меті і останні річні наради Головного Уряду, які своїми рішеннями та кінцевими ухвалами дають тверді основи і створюють нові передумови для такого дальшого росту й розвитку.

Дві мірки в одній справі

Відомо, що ліберальний табір в Америці та всьому світі таврує інтервенцію Америки у В'єтнамі і демонструє проти політики президента Джансона у В'єтнамі всіма можливими способами — він промов деяких членів американського Сенату почерез демонстрації в університетських кемпусах аж до платних „одвертих листів" до Президента в щоденниках із сотнями підписів. Провід у цій опозиції вели американські й міжнародні видатні інтелектуали, м. і. лавреати Нобеля з різних ділянок культури.

Аж раптом постала гостра загроза вибуху війни на Середньому Сході з Ізраїлем по одному та арабським світом по другому боці. І враз у тій самій ліберальній американській і міжнародній пресі вдарено у дзвін тривоги, що загрожена державна екзистенція Ізраїлю, і Америка — єдина великодержавна потуга, яка може й повинна поспішити з допомогою Ізраїлеві. Ще нема, але можуть незабаром появитися у великих американських щоденниках „одверті листи" до Президента, з порадами та вимогами, щоб Шоста американська фльота, стаціонована на водах Середземного моря, задемонструвала проти Єгипту і щоб кораблі Сьомої Фльоти поспішали до Червоного моря.

Інтервенція у В'єтнамі — погана річ, але інтервенція на Середньому Сході — добра, вважають ті самі ліберали. Проте, їхня ситуація складна й незручна. У справі В'єтнаму ліберали - інтелектуали йдуть пліч-о-пліч з комуністами, — у справі Середнього Сходу стежки розходяться, бо коли надзвичайно впливова в пресових видавництвах та університетах одна національна група є за інтервенцію ЗДА у користь Ізраїлю проти арабів, то комуністи, зорієнтовані однаково на Москву і на Пейпінґ, одностайно виступають проти Ізраїлю і за Нассера. Таким чином криза на Середньому Сході може принести подвійну користь: 1) припинити виступи ліберальних інтелектуалів проти політики ЗДА у В'єтнамі і 2) відірвати значну їх частину від тихої спілки з комуністами.

Мих. Килимний

ЩЕ ПРО „ЧУДОДІЙНУ КОРУ ПАУ-ДЕ-АРКО"

Куритиба. — Звичайно буває так: вийде якийсь мій матеріял у „Свободі", а я його побачу десь місяців через два. Пошта волами їде із ЗДА до Бразилії. Іноді й забуваю вже про те, що написав, іноді маю опонентів, яким і відповісти треба, але пізнім Іваном не хочеться бути... Зовсім інакше сталося зі статтею „Чудодійна кора пау - де - арсо". Не встигла вона появитися в „Свободі" ч. 85, як того ж самого дня мав уже телефонічний виклик з Ню Йорку! Незнайома мені пані просила вислати їй згаданої кори. За кілька днів стали в цій справі напливати листи, переважно із ЗДА.

З огляду на фізичну неможливість поінформувати кожного заінтересованого зокрема, дозволю собі на сторінках цього часопису подати нові вістки про цю чудодійну кору, а заодно виправлю й деякі неточності, пропущені мною в поспіху.

Як повідомлялося раніше, цікаве для нас дерево має дві назви: на півдні його називають іпе, а на півночі, не пау - де - арсо, а пау - де-арко. Останню назву бразилійці вимовляють одним духом: „павдарко". Далі, я писав, що дерева іпе-пау де арко мають квіти двох кольорів — жовті та рожеві. Виявляється, що трьох — жовті, рожеві й фіолетові. Для лікування беруть дерева тільки з жовтими, а особливо з фіолетовими квітами. Іпе - пау де арко рошо, тобто фіолетове вважають чудодійним деревом. Іпе - пау де арко амарельо, тобто жовте, хоч і має лікувальні властивості, проте значно слабші. Принагідно повторимо тут твердження окремих компетентних осіб, що найкраще надаються для лікування дерева іпе - пау де арко рошо з естад Баія та Пернамбуко.

Бразилійська преса пише, що кора цього дерева стала „коронним питанням дня". Вся Бразилія в той чи інший спосіб нею цікавиться. Коли почалася справжня лихоманка у зв'язку з корою іпе, зареаґували на це медичні кола та керівники фармацевтичної промисловости. В Ріо де Жанейро, Сан Павльо та Куритибі офіційно оголошено, що фахові аналізи кори іпе не виявили в ній жадних лікувальних властивостей. Після цієї заяви поліція заборонила її продаж. Але в різних місцевостях країни потворилися спеціялізовані ляборатрії, які почали з кори іпе виготовляти ліки в різному вигляді.

Автор цих рядків навіть придбав собі на всякий випадок такі ліки з кори іпе-пау де арко рошо естада Баія, виготовлені в ляборатрії „Катаріненсе", у місті Жоанвіле, на півдні, а не на півночі країни: дрібно стертий порошок, помаду (порошок, змішаний з вазеліною), розчин - витяг, екстрат - есенцію та екстракт у кришталах. Кажуть, ляборатрія в естаді Сан Павльо випускає вже й таблетки.

Рішучі проголошення медичних кіл та керівників фармацевтичної промисловости супроти кори іпе у великій мірі зумовлені тим, що населення масово перестало вдаватися по поміч до лікарів та купувати ліки в аптеках. Серед значної частини бразилійської людности запанувала думка про універсальність дії кори іпе-пау де арко. Поліція ж заборонила продавати цю кору тільки тому, що різні пройдисвіти почали здирати кору з першого - ліпшого дерева й продавати її необізнаним людям. Торгувати виготовленими в ляборатріях продуктами з іпе поліція не перешкоджала.

Та заборона викликала спротив не тільки населення, але й кількох визначних ботаніків та гомеопатів, які вже використовували з успіхом кору іпе - пау де арко для лікування різних хвороб, переважно пістряка. У протестах проти заборони наводилося три моменти: 1. медицина сама ще не знає, як та чим краще лікувати різні хвороби, зокрема пістряка; 2. є вже багато людей, вилікуваних при допомозі кори іпе - пау де арко; 3. фахові аналізи не показали шкідливости тієї кори для людського організму.

Нарешті, запропоновано Паранському університетові в Куритибі провести випробування згаданої кори на хворих. Під дослідження було взято двох жінок, які вже понад рік мають пістряк на ногах. Пістрякові рани їм двічі на добу мастять помадою з кори іпе - пау де арко, кожного разу змиваючи намащене теплою водою з милом. По двох тижнях лікування рани почали помітно гоїтися. Тепер заборону продавати кору іпе - пау де арко офіційно скасовано, її та вироби з неї продають у багатьох гомеопатичних аптеках.

Місяців через два - три матимемо вже чимало даних про наслідки лікування цією корою, і тоді можна буде сказати щось певніше та докладніше. Під сучасну ж пору є ще дуже багато нез'ясованого. Мені особисто здається, що різні організми сприймають її по - різному. Я й моя сусідка купили в аптеці одну й туж кору. Готуємо для вжитку її однаково і однакову кількість одержаного плину випиваємо денно. Мені, після кожного приймання, лік сушить у горлі, викликає печію в грудях і обтяжує шлунок. Тому я заживаю після того сире яйце або трохи квасного молока, або зовсім припиняю приймати лік на день - два. Моя сусідка сприймає плин як відсвіжуючий напій. Двоє моїх знайомих не тільки не відчувають того, що я, а твердять, що лік поліпшує діяльність шлунку та викликає приємне відчуття в горлі і грудях.

Тяжко також перевірити, чи купується кору дерева іпе - пау де арко, чи з якогось іншого. Далі питання, чи вироблені з кори ліки не

(Закінчення на стор. 3-ій)

Іван Поритко

З'ЇЗД КОЛИШНЬОГО УКРАЇНСЬКОГО ВОЯЦТВА

(2)

Та щойно по 2-му З'їзді Делеґатів праця ОбВУА наглядно скріпилася в усіх ділянках, зокрема сильно позначився зріст, створено нові Відділи, разом 17, а число членів збільшилося до 800. Цей 2-ий З'їзд відбувся в Ню Йорку 7 березня 1953 р. На ньому змінено статут у напрямі допущення й правних членів, що зроблено на пропозицію Крайової Управи Братства кол. Вояків І УД УНА, щоб уможливити організаційне пов'язання інших наших комбатантських організацій з ОбВУА. Перенесено осідок до Філядельфії і вибрано такі нові керівні органи: Головна Управа: д-р Володимир Ґалан — голова, Іван Поритко, д-р Степан Ріпецький і Іван Білоус — заст. голови, Михайло Савчин — секретар, Иоахим Вишневецький — скарбник, Іван Одежинський — організаційний і господарський референт, Дмитро Гонта — референт суспільної опіки, Володимир Михалюс — культ. - освіт. реф., д-р Володимир Рудницький, кап. Святослав Шрамченко і Теодор Лисенко — члени. На чоло численних справ висунулася та головна, якій треба присвятити й тут дещо більше уваги. Це — проблема організаційного об'єднання всіх українських комбатантів.

Справа об'єднання вояцьких організацій не нова. Вже 1948 р. на з'їзді Союзу Українських Ветеранів (СУВ) в Німеччині говорено про потребу тільки одної організації, і тоді доручено Головній Управі СУВ знайти шлях до об'єднання. В СУВ обрано окрему комісію в складі: полк. Коваль, пполк. Татарський і Ів. Поритко, яка мала зайнятися цим з'єднанням, головно СУВ і Об'єднання Українських Комбатантів (ОУК), в якій згуртовані були передусім колишні дивізійники.

10-го червня 1948 р. відбуто в Реґенсбурґу спільні наради всіх діючих комбатантських організацій на терені Німеччини і проголошено заклик до об'єднання. Нарада закликала у першу чергу членів СУВ і ОУК до дружнього, братнього вояцького співжиття, до коректного взаємовідношення. Справа об'єднання була жваво обговорювана на згаданому вгорі З'їзді кол. воцтва 9 жовтня 1949 р. Всі погоджувалися з тим, що недоцільне і шкідливе роздрібнення колишніх вояків у кількох комбатантських організаціях без взаємної співпраці й порозуміння. ОбВУА з Братством УСС уважали, що вояцька традиція та плекання ідеалів збройної визвольної боротьби не можуть бути поділені. Поділ серед колишніх українських вояків — це перенесення отрути з нашої нещасливої партійщини в комбатантське життя.

На терені ЗДА організаційно пов'язані з ОбВУА Братство УСС і Об'єднання кол. Вояків УПА, а Братство кол. вояків І УД УНА від 1953 року тісно співпрацює в допомозі українським воєнним інвалідам і від 1961 року спільно видає єдиний український військовий журнал в Америці, що приносить велику користь загальній українській справі.

Після Золотих Роковин Українських Січових Стрільців відзначаємо тепер 50-ліття відновлення Збройних Сил України, підготовляємось до відзначення 25-річчя славної УПА і вже 1968 року будемо відзначати 25-літні роковини І УД УНА. У підготові всіх цих роковин часто відбуваються спільні наради представників наших комбатантських організацій і тоді знову наче автоматично виринає потреба повного об'єднання в одній центральній комбатантській організації. Українські комбатантські організації мусять стояти понад партіями і груповими середовищами, понад політичними розбіжностями, понад різницями віровизнання. Воно не перечить, що окремі колишні вояки беруть і повинні брати активну участь в політичному житті нашої громади. Зберігаючи вояцькі чесноти, вони повинні працювати з повною посвятою, ставитись до земляка інших поглядів по-лицарськи, з вирозумінням та вносити в суспільство дух єдности і братолюбія. Комбатантські організації ні в якому випадку не можуть нікого зі своїх членів в'язати одною політично - партійною ідеологією. В своїй політичній організації кол. вояки повинні поборювати всі прояви нетерпимости і дбати, щоб убивча партійницька й організаційна розпорошеність не заторкувала і не розкладала наших комбатантських організацій. Українські вояки, маючи незаперечну моральну базу, можуть бути порядкуючим чинником серед роз'єднаного громадянства і причинитися до знищення деструктивного самопоборювання і до заведення громадського ладу. Але, щоб виконати це почесне завдання, треба спершу самих себе впорядкувати.

Саме в 50-річчя Збройних Сил України, 25-річчя УПА і 25-річчя І УД УНА наші комбатанти повинні дійти до вирішення, що об'єднання їх організацій на автономній базі було б великим етапом на шляху до консолідації всього українського громадянства у вільному світі, потрібної в цьому ювілейному році та році Світового Конґресу Вільних Українців.

Майбутній успішний розвиток можливий тільки по лінії загальноукраїнських комбатантських інтересів, а не засклеплювання себе в рямцях окремих організацій, членів колишніх окремих формацій з вузькими цілями. Тому найвищий час вирватися з своєрідного льокального патріотизму, зв'язаного з непочесною назвою „партійного війська", бо такий принцип звужує завдання цілости комбатантського життя. Треба старшим знайти спільну мову з молодшими. Треба мати також на увазі, що приходить час „зміни варти", в якому зорганізовано треба передавати обов'язки і відповідальність за цілість комбатантського життя молодшим воякам, УПА і дивізійникам. Не можна допустити до того, щоб через організаційне занедбання потерпіли ідея культу української збройної сили і дальше плекання традиції визвольної боротьби.

До участи в З'їзді Комбатандів, що відбудеться в неділю 4-го червня ц. р. о год. 10-ій ранку, запрошені члени всіх без вийнятку Комбатантських Організацій, тобто: ОбВУА, Братства УСС, Братства кол. Вояків І УД УНА, Об'єднання кол. Вояків УПА, Товариства б. Вояків УПА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки, Вільного Козацтва, Союзу Ветеранів Українського Резистансу (ОВУР), Союзу Українських Ветеранів (СУВ), Братство Броди - Лев, Т-ва Запорожців ім. полк. Болбочана, кол. члени Карпатської Січі, як також кол. вояки-українці, що служили в чужинецьких арміях та не належать до ніякої комбатантської організації.

(Кінець)

А. Орел

„ТІНІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ" ЧИ ТІНЬ СУЧАСНОГО ДЕРЖИМОРДИ

(5)

Для другої категорії глядачів має прислужитися формальна мистецько - технічна сторона фільму. Як уже сказано, чужинецькі рецензенти нею захоплені. Вона відповідає сучасному рівневі кінотехніки. Щоправда, чужинецькі рецензенти її не вмотивовують. Умотивував її український критик Дзюба. Бо він цю мистецьку техніку намагається поєднати з кінофілософією, у декоративності вбачає глибокі думки й узагальнення. Щедра кольоритність, могутня декоративність, каже критик, веде до поетичної філософії, до тілесної наповнености буття.

Тільки ж Дзюба хибно оминає той факт, що в повісті ця наповненість буття пов'язана тісно з духовою наповненістю анімістичного світогляду, у фільмі ж цей світогляд чималою мірою зіґноровано, а тілесна наповненість великою мірою принесена з такого світу, що нічого спільного з повістю не має. Тому й вишукана мистецька форма фільму, його манера думати фактурою, кольором, малюнком, ритмом, композицією кадрів і всією їх сукупністю не рятує його від фальшування змісту повісти та й повсякчасних зривів у побутовщину, що вносить дисгармонію в стиль абстракціонізму. В повісті Іванова трагедія надприродна, іраціональна, в фільмі пласко - побутова. Жінка його зраджує, отож йому лишається шукати своєї загибелі хоча б і в лісовій прірві. І тут фільм не спромігся відобразити оту потаємну ідею повісти: приреченість героя, що спричинила й зрадливість жінчину, а не навпаки, як це у фільмі, немов би жінчина зрада була причиною загибелі Івана. З фільму ж так виходить.

Як чужинецькі рецензенти, так і Дзюба звертають увагу на „орґію кольорів, руху, звуків" у фільмі, на шалене миготіння їх. Дзюба вбачає в цьому емансипацію тілесного буття в естетичну повість. Але це філософія фахівців, що має значення тільки для них. Для звичайного глядача (а фільм все ж таки призначений для нього, для маси, інакше він не був би оплачений) цікавіше було б, коли б ця пересиченість кольорами, звуками, рухом, малозрозумілими „мигцями" не втрачала міри.

То правда, що творці фільму намагалися й технічні засоби насичувати психологізмом, символами - образами, цим поетичним диханням фільму, але збагнути цю метафоричність фільму може лише знавець цього мистецтва. До того ж, коли він добре знає ідейний задум і повісти й фільму, а вони в багатьох випадках не тотожні. Глибина ідейного задуму повісти сягає в філософію буття й ніде не западає в побутовщину. У фільмі ж є чимало розв'язок у побутовому аспекті. Фільм, наприклад, демонструє, підкреслює явища контрасту: людська суєта і краса мовчазних пейзажів, одвічна задуманість гір. Але це суперечить повісті, бо поведінка людей у повісті оповита всіма духовими прикметами природного довкілля. Красі мовчазних пейзажів, одвічній задуманости гір гармоніює такий же духовий стан цих людей. Контрастів у повісті нема і в фільмі вони недоречні. Разючий контраст банальних голосів у фільмі, що невтрально - байдуже теревенять про Іванову трагедію, зустріч їхнього байдужого співчуття з Івановою мовчазною скорботою, — це тільки в фільмі, в повісті цього немає. Лише смерть, коли людина стала трупом, розв'язує в оточенні протест проти неї. Протестує тіло. Навколо труни з трупом починає шаленіти орґія тіла. Це так у повісті й у фільмі.

Які ж можливі наші висновки з приводу цього фільму? Фільм інспірований з витонченою пропаґандивною метою, з урахуванням сучасної політичної ситуації. Ситуація вимагає, щоб українська численна еміґрація трохи злагіднила колючі вістря своїх нападів проти російського шовінізму, колоніялізму, народовбивства в Україні, — маєте фільм українською мовою, до того ж за найкращим твором найцікавішого рафінованого українського мистця, письменника-естета, — тіштеся та помовчте трохи.

А щоб не прозвучало небезпечне буржуазно - націоналістичне слово „український", то його в фільмі, в пашпортизації фільму обминули. Це зробити легко. Складніша справа пояснити глядачеві, з чийого ж життя цей такий чудернацький фільм, де такий народ був чи є, яке його ім'я. Аґа: гуцули. Алеж глядач буде до-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

РОДИННА ХРОНІКА З ЖИТТЯ ПОДІЛЬСЬКОГО ДУХІВНИЦТВА МИНУЛОГО СТОЛІТТЯ

Частина друга.
ПРІСЯ

(21)

Ну, а чи вона сама не має спритних рук та досить розуму, щоб то все самій зробити? Нащо має морочити собі голову з майстром? Хіба вона не знає, як місять глину, як гасять вапно, як кладуть цеглу? Напевно потрапить те все зробити, і то так, як сама схоче.

З таким рішенням повернулась Прісяя до Десерівки і негайно пустилася виконувати свій намір. Люди, побачивши пані-матку, збіглися допомагати. Вона сказала їм, що купила стару хату в місті, щоб мала де віку доживати, але що ту хату мусить оправляти, і що спочатку потребує перевезти матеріял, приготований на повітку. При цьому згадала добрим словом і про те, як добре оправили колись для них парафіяльний дім, і як міцно він тримається.

— Це тому, що ми привезли тоді ту білу гончарську глину з лісу. Широко-далеко немає такої доброї глини, гончарі здалеку приїздять за нею.

Тим часом люди складали на купу все, що могло бути потрібним для оправи: дошки, лати, ґонти, драбини, відра, діжки з вапном. А Пріся збирала всяке знаряддя, якого так багато було у о. Василя: сокири, пилки, струганки та різні свердла, долота, гайки, цвяхи, гаки.

Староста хотів, щоб люди те все вантажили на селянські вози, але Пріся просила того не робити, бо було ще досить роботи в полі і люди потребували возів для себе. Нехай староста буде ласкавий піти до економа та попросити для неї кілька підвід, бо вона все своє господарство і всю худобу дала до економії і має свої рахунки з паном економом.

Коли люди метушилися по подвір'ю, мимохіть вставала у Прісі перед очима та давня доба, коли так само двір був повний людей, охочих у всьому послужити, і люди були ті самі, і день був такий самий, ясний та соняшний, і вона була тут, тільки тоді був і о. Василь і радість, і надії на щасливе життя... А тепер сама, сама, як та билиночка в полі...

Але не дозволяла собі спинятися на таких думках. Треба було впоратися з усім за один день, а вдосвіта вирушити з тяжким накладом до Літина. Не близький світ, і поки то воли дотягнуть. А ще скільки мусить тут зробити! Треба розділити ввесь скарб домашній на три частини: першу частину, якої негайно потребує, другу, що мають їй привезти за місяць, коли хата буде вже оправлена, вибілена та вичищена; нарешті третю частину, якої там, у меншому господарстві не буде потребувати і яку має залишити тут, щоб роздати добрим людям на спомин.

І так цілий день ходила з покою до покою, з комори до комори, з горища до льоху, і кожну річ по кілька разів обертала та міркувала, що з нею зробити. А скільки спогадів ці всі речі викликали! Ось стара миска, що її купила на ярмарку першою на господарство. Пам'ятає, як принесла в ній о. Василеві вечерю, він сміявся, що та миска така весела, і він не знає, чи має дивитися на миску, чи на свою Прісю. Така пам'ятка! Візьме цю миску з собою, хоч вона вже щербата. А ці сукні, що їх справила дівчаткам колись на Великдень! Мій Боже, як тішилися вони та танцювали, а батько на них любувався і казав, що для неї та дітей нічого не жалує, хоч вони не великі багатії.

А ці прегарні полички, шкатулки та всякі дерев'яні вироби о. Василя? Чи взяти все з собою, чи дещо людям залишити? А килимів скільки, гунь, полотна! То все для Наталі мусить взяти.

Багато, дуже багато скарбу господарського. Правда, що й камінь на місці обростає, а тим більше люди.

Ось посуд, начиння, діжечки, барильця, нецки, коновки — все, все це треба в господарстві. Є там великий сад, буде сушити, варити, маринувати садовину і для себе, а може й на продаж. А пір'я, перини, верети, — це ж праця, це ж усе гроші. То і для Наталі колись буде потрібне.

Поралася з тим до пізньої ночі, не їла й не відпочивала, лише на хвилинку задрімала.

Схопилася раптом, здалось їй, що заспала, що вже світає. Вийшла на ґанок, аж це допіру місяць сходить. А ніч яка! Тиха, тепла, зоряна. Глянула навкруги. Скільки раз ось так виходила на цей ґанок подивитися, чом о. Василь не йде спати. Звичайно в таку місячну ніч усе походжав собі по обійстю, молився або тихенько наспівував, а коли виходила вона, сідали собі на лавицю під крислатою черешнею та й розмовляли про всякі домашні справи, найбільше про дітей. І який він завше був лагідний та ласкавий.

— Спочинь, — казав, — Прісю, посидь тут трохи зо мною, дивись, яка Божа краса навколо, а ти усе „печешся о многом, коли так мало є на потребу". — Пригорне її, погладить та все примовляє: — Спочинь, спочинь, голубко, і як ти не втомлюєшся так допізна працювати? Ну, що ти там так довго робиш?

— Як що? Калачі розчиняю, завтра субота, треба в досвіта спекти, бо як би ми всі виглядали в неділю без свіжих калачів?

— Ну, а Настя, чом вона не розчиняє калачів?

— Бо Настя має свою роботу. Хто має розчиняти паляниці для челяді?

— Але ж є там у тебе й інші дівчата.

— Правда, що є, але я вже давно пустила їх спати, бо то молоде, скорше стомлюється, не можу я їх до пізна робиш. Бог і приділив людям стало працювати: „В поті лиця твого, будеш їсти хліб твій".

— Ой, мудра ж ти, моя Прісенько! Ти і мене поучиш слово Божому, хоч я ніби скінчив богословські науки.

Гарні то були часи їх спільного життя. Ані не пригадує собі Пріся, щоб були коли межи ними які сварки. Правда, не її це заслуга, це о. Василь святої душі була людина. І як це могло статися, що покинув він свою Прісю, своїх діточок? А вона тепер лишилася удовиця нещасна. І від цеї думки такий жаль впав на серце, що ні вимовити, що ні виплакати...

Встала, відчинила фіртку та й пішла на погост до церкви. Стоїть стара церквиця в місячному сяйві так тихо, тихо, ніде ніщо не ворухнеться. Чи Пан Бог видить цей її жаль безмежний, як блукає вона тут серед ночі? Обійшла церкву навколо та й спинилася.

Ось тут о. Василь звелів вимурувати склеп для Жені і переніс сюди її домовину, а незабаром і сам пішов за нею. Виринула перед очима жахлива картина тої смерти, і пекучий жаль дійшов до краю. Так ось прийшла вона сюди востаннє попрощатися з своїм чоловіком і донечкою. Впала на могилу і заридала, тулячись до тої глини, і здавалось їй, що вже її серце розірвалося з жалю і що кров з нього крапля за краплею стікає в рідну могилу. Чи чує він це? О, якби чув, прийшов би і потішив її...

(Далі буде)

Роман Ільницький

1920-ТІ РОКИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ

(2)

Польська шкільна кураторія у Львові вислала його, щоб він перевідав з „першої руки", чи нашу гімназію треба розв'язати, чи можна її „направити". — Все ж із ним прийшло до конфлікту. Одного разу нас всіх звели до гімнастичної залі, щоб вислухати доповіді Войтоня про Иосифа Пілсудського. Слухати спокійно про шефа польської окупаційної влади? Віддавати йому пошану? Підпілля рішило, що це було б негідно. Отже, як Войтонь був в середині свого реферату, на залі вибухла „смердючка". Синій дим в'їдався в очі. Не можна було стояти і слухати. Не міг читати також доповідач. На добавок лихові, учні покидали на підлогу приготовані олівці і перекочуючи їх ногами з місця на місце створили несамовитий скрип і шум. На доручення директора учнів відведено до кляс.

Надійшов 1930 рік. ОУН рішила перевести широко закросну акцію проти польських поміщиків і колоністів в Галичині. Був даний наказ спалити їх мастки. Земля покрилась вогнями. Як тільки надходила ніч, вона багровіла пожарами. Сотні польських мастків пішли з вогнем, а разом з тим сотні і тисячі української молоді замкнено до тюрем. Польський уряд рішив застосувати збірну відповідальність супроти цілого населення. В українські села відряджено відділи спеціяльного війська, уланів, які зненацька нападаючи ніччю на села, схоплювали сплячих свідомих селян, священиків, учителів, кооператорів і ін. та били. Частину відправляли до тюрем, а частину відпускали з ранами від побоїв. Читальні Просвіти і Кооперативи нищили.

Відбулись підпали польських мастків і пацифікація також в Тернопільщині. Польська влада звернула увагу на гімназію, як на можливе джерело тих, які брали участь у підпалах.

В жовтні 1930 року гімназію розв'язано, а учнів розпущено додому. Було сказано, що кожний з них має право робити подання про прийняття до інших гімназій.. На ділі велика частина учнів лишилася на селах, не завершивши своєї освіти, а тільки малий відсоток прийнято до польських шкіл. — Щоб бодай якоюсь мірою зарадити лихові, Митрополит Андрей Шептицький відкрив за власні кошти так зв. Малі Семінарії у Львові, і в Рогатині, що мали програми клясичних гімназій. Ці школи не були визнані польською владою, і тому після закінчення можна було студіювати, або теологію, або виїздити за кордон, і там вписуватися на університети. Доцільність і потреба Малої Семінарії стала ще очевиднішою тоді, коли польська влада вслід за тернопільською гімназією розв'язала ще одну клясу державної гімназії у Львові і всі кляси гімназії Рідної Школи в Рогатині і Дрогобичі. На бруку опинились нараз яких 2.000 юнаків, перед якими відкрився тільки один шлях — до підпільної ОУН.

Кількасот з них вступили до Малих Семінарій, і, закінчивши їх, вписались до Богословської Академії у Львові, або до Духовних Семінарій у Станиславові і Перемишлі. Тільки дехто виїхав за кордон, і там знайшов шлях також до ОУН. Рогатинська і Дрогобицька гімназії після чистки серед учнів і учителів знову відкриті, але старання про відкриття гімназії в Тернополі не дали успіхів.

Моя доля після розв'язання гімназії склалась так, як і багатьох інших моїх товаришів. Я поїхав додому, на село над Дністром в Борщівщину, де моя мати вчителювала. Разом з братом Степаном, який перед вакаціями критичного року здав матуру, ми поринули в громадську роботу. Коли ж за місяць, або два до школи в білий день заходять два озброєні поліцаї і переводять ревізію в нашому приватному помешканні. — Після того беруть мене під „караул" і на очах цілого села відпроваджують на поліційну станицю в сусідньому селі. Здається, ніщо так не стуснуло національного сумління села, як факт арештування 15 літнього хлопчини. Брутальність була занадто очевидною, щоб про неї не заговорило село.

Після півночі, знов під охороною озброєного поліціянта мене відпровадили пішком до найближчої станції (віддаленої сім км. від мого села) і в товаристві умундурованого жандарма відвезли поїздом до Тернополя.

В Тернополі після 24 годинного переслухання на поліції, мене відставлено до тюрми. Це була моя перша знайомість з життям арештанта. Пізніше не раз доводилось ще використовувати, досвід набутий в 15 році життя. Коли мене впустили до келії, я мало що своїх очей не забув. Переді мною стояли мої гімназійні товариші: Василь Солонинка і М. Сосновський. Першого я знав тільки з виду, а другий був моїм однокласником. Крім того в келії було ще кілька укр. в'язнів, з яких пригадую собі тільки інж. Самокішина, який мав гарний голос і звичайно співав тужливі мелодії.

Дуже швидко ми заприязнились і розговорились. Я довідався, що В. Солонинка, М. Сосновський і Мельник, (учень нашої гімназії, якого я не знав і який тепер сидів на іншій келії) були арештовані зараз же після розв'язання гімназії і були оскаржені за підпал поміщицьких мастків. Це ніби то й мало бути формальною причиною до того, що польська влада розв'язала гімназію, хоч суду над ув'язненими ще не було, і вини їм не доведено.

Мене кілька разів кликали на переслухання до слідчого судді і там мені показали ті формуляри, які я виповняв про зголошення до шкільного підпілля. З того я робив висновок, що мій товариш Іван Медвідь також заарештований. Чи так було, чи ні, і яким способом ті папери попали в руки поліції, я й досі не знаю. Івана вже нема в живих.

Я не признався до вини і мене після кількамісячного слідства випущено на волю. Я мав бути суджений з „вільної стопи". І справді десь може після 6-ти місяців від мого виходу з тюрми, я дістав зазив зголоситися на розправу в тернопільському суді. В означений день я приїхав до Тернополя і застав в судовій залі 40 до 50 осіб. Між ними сів і я. Виявилось, що всі ми були обвинувачені. Прокуратор щось читав, чого я не міг якслід почути, бо сидів у задній лавці, а після того суддя проголосив, що нас всіх звільняється від вини і кари.

Ці масові процеси відбувалися тому в такій формі, що арештованих українців у тому часі було стільки, що кожному із них не можна було присвятити окремої уваги. Я думаю, що мене звільнили внаслідок моєї неповнолітности.

Все ж цей ворок мав той добрий наслідок, що я знов міг вписатися до гімназії. Ще перед судовою розправою я закінчив 6-ту клясу в Малій Семінарії у Львові, а після того половину 7-ої в Рогатині і нарешті другу половину 7-ої і 8-у в Чорткові.

На кінець ще згадаю, щопісля мого звільнення з тернопільської тюрми, один з місцевих адвокатів запровадив мене до посла Зиновія Пеленського (УНДО), в канцелярії якого якраз сидів посол британського парляменту і збирав відомості про терор польських пацифікаторів проти українців. До свого звіту він вписав і мою історію.

(Кінець)

50-РІЧЧЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Вшанування відродження 50 років тому державних Збройних Сил України відбудеться у Філядельфії, Па., в готелі „Бенджамін Френклін" при 9-ій і Честнет вулицях 3 і 4 червня 1967 р. з такою програмою:

IX Делеґатський З'їзд ОбВУА

В суботу 3 червня ц. р. о год. 10 ранку відбудеться IX Делеґатський З'їзд Об'єднання б. вояків-українців в Америці з денним порядком:

1) Відкриття і вибір Президії та Комісій,
2) Звіт Головної Управи, дискусія і уділення абсолюторії,
3) Вибір нової Головної Управи й інших керівних органів,
4) 25-річчя УПА,
5) Плян праці й постанови і
6) Закриття.

Збірка

О годині 3 попол. молодечі організації Пласт, СУМА, ОДУМ, студенти й члени ОбВУА та інших комбатантських організацій зберуться перед готелем „Бенджамін Френклін" до походу й складення вінка в Домі Незалежности (Індепендес Голл).

Вояцький апель, бенкет і забава

О год. 6 веч. відбудеться у названому вгорі готелі
1) Військовий апель під проводом генерала Петра Самутина,
2) Роздача пропам'ятних відзнак під проводом генерала Аркадія Валійського,
3) Святочна промова голови ОбВУА,
4) Промова по-англійськи генерал-майора Томаса Р. Вайта мол.
5) Вояцька забава під проводом Юрія Лопатинського і Володимира Гриньоха при звуках оркестри О. Головацького.

Вояцькі наради

В неділю 4 червня в українських церквах Філядельфії відбудуться від 8-10 год. ранку Богослужби в намірениі Збройних Сил України.

О год. 10 ранку відбудуться у вищеназваному готелі наради всіх приявних членів комбатантських організацій ОбВУА, Братства УСС, Братства кол. вояків І УД УНА, Об'єднання кол. вояків УПА, Товариства б. вояків УПА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки, Вільного Козацтва, Союзу Ветеранів Українського Резистансу (СВУР), Союзу Українських Ветеранів (СУВ), Братства Броди „Лев", Товариства кол. Запорожців ім. полк. Болбочана, колишніх членів Карпатської Січі, ак також колишніх вояків українців із неукраїнських армій і тих, що не належать до ніякої комбатантської організації.

Денний порядок нарад:
1) Відкриття і вибір Президії;
2) Програмова доповідь;
3) Спільні постанови;
4) Внески й запити;
5) Закриття.

Зголошення на бенкет та всі запити просимо скеровувати на адресу: 1321 West Lindlay Ave, Phila. 41 Pa.

Телефон: 215 ДА 9-7080.

Приявність всіх колишніх вояків Українських Армій бажана й обов'язкова для спільної фотознімки, яка стане важливим документом для майбутнього історика американсько-української громади.

ГОЛОВНА УПРАВА ОбВУА

ЩЕ ПРО „ЧУДОДІЙНУ КОРУ ПАУ-ДЕ-АРКО"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

втрачають тих вартостей, що їх має кора?

Кору іпе - пау де арко радять вживати так: взяти дві чайних ложки порошку або п'ять дрібненьких кусників посіченої сухої кори (в такому вигляді її продають у гомеопатичних аптеках) і кинути їх у чайник (не алюмінійовий) з такою кількістю звичайної води, щоб після кип'ятіння її протягом 15 хвилин вийшло приблизно пів літра плину. Той плин виходолити і вживати по одній склянці через кожні 3-4 години, чотири рази денно. Виготовлені з кори ліки в стані рідини вживається з келішком води по 30 крапель. Пити три рази денно. Про вживання помади написано вище, додамо тут, що лік - рідину можна пити і одночасно накладати на рани помаду. Одне другому помагає. Про вживання таблеток та кришталів подамо іншим разом.

Курс лікування розраховується в середньому на 30 днів.

Ще кілька слів про можливості пересилання кори іпе - пау де арко та виробів з неї поза межі Бразилії. Вони далеко не блискучі, особливо, коли йдеться про ЗДА.

Висилати їх в характері ліків покищо нема змоги. Для цього потрібно мати дозвіл з установи охорони здоров'я Бразилії та країни, до якої їх висилається. Офіційно медичні кола кору іпепау де арко ліком не визнають. Далі, контрольно - перевірчі чинники ЗДА жадного виду рослин з Бразилії до ЗДА не пропускають, і навіть у бразилійських туристів у Маямі відбирали яблука й викидали у море.

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПРЕСА ПІДДАЛА ІДЕЮ, щоб в Ізраїлі створити „воєнний уряд" з участю всіх найвидатніших діячів з усіх партій, включно з колишнім прем'єром Давідом Бен Гуріоном. В Ізраїлі переведено загальну мобілізацію. Американські — й інші чужинецькі — громадяни дістали пораду від своїх амбасад і консулятів — виїхати з Ізраїлю з уваги на велику можливість війни.

Увага! ОбВУА! Увага!

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Спільний відїзд Делеґатів на IX Делеґатський З'їзд ОбВУА та Побратимів, які бажають взяти участь в ювілейних святкуваннях у Філядельфії, буде в суботу, 3-го червня 1967 р. о год. 8:00 ранку. Збірка о год. 7:30 ранку на Penna Station при 8-ій евеню і 34-ій вулиці біля каси. Прохаємо прибути в темних (по змозі чорних) одягах з довгими краватками малинового кольору і великими орденами та відзнаками.

УПРАВА ОбВУА — Відділ Ню Йорк

ПОВІДОМЛЕННЯ

З огляду на численні безпосередньо або окружною дорогою спрямовані до мене запити, повідомляю всіх заінтересованих, що від кількох місяців, я вже не є редактором „Листів до Приятелів". Книжка 11-12/1966 була останньою, що появилася під моєю редакцією.

Ню Йорк, у травні 1967. Василь РУДКО

„ТІНІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ" ЧИ ТІНЬ СУЧАСНОГО ДЕРЖИМОРДИ

(Продовження зі стор. 2-ої)

питуватися, шукати в енциклопедіях... До того ж дуже контроверсійне ім'я. Назвати їх українцями — це те саме, що штурхнути палицею в осине гніздо. Які українці? — таж це ґуралі, малополяки, скаже польська енциклопедія. Нащадки сербів, що пішли в гори після нещасливої битви на Косовім полі. Мадяри назвуть мадяронами, румуни — румунами, рецензент московської газети назвав фільм „із життя гуцульського народу", який, звичайно, завжди боровся за „возз'єднання з великим руським народом". У німецькім енциклопедичнім словнику Кнаурса, 1949 р. сказано: „гуцули — слов'янський народ з татарськими познаками". От скільки хижацьких пащек роззявлено на цей закуток українського народу. Тому наказ від окупанта був: „Ніяких гуцулів, ніяких українців, — „фільм із життя Карпат". Шито — крито. А щоб не проникло й будь - якого натяку на українство, доручити робити фільм чужинцям, інтернаціональній бриґаді: вірмени, грузини, українці лише на виконавчі ролі, а найбільше старшого брата.

Отож, маємо єдиний здобуток із цим фільмом — звучання української мови.

Алеж це має вагу лише для еміґрації. В Україні фільм не демонструється, а серед чужинців ніхто не спитає про мову, бо кожний буде читати підтекст своєю мовою. Якщо ж знайдеться глядач, що спитає про мову фільму, йому скажуть російська або в кращому випадку якась слов'янська. Отакі досягнення в нас із цим фільмом.

(Кінець)

Ділимося з Рідними і Знайомими сумною вісткою, що 29-го травня 1967 р. о 9-ій год. ранку заснула навіки наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ і БАБУНЯ

ОЛЕКСАНДРА ЛЯРЕОНОВНА МЕЛЬНИЧЕНКО

родом з Онеківки, Кировоградська область, Україна.

Тіло Покійної спочивало в Yadack Funeral Home, Germantown, N.Y.

ПОХОРОН в середу, 31-го травня 1967 р. о год. 10-ій ранку з Української Православної Церкви в Hudson, N. Y., на кладовище біля власної фарми.

Горем прибиті:

ОЛЕКСА — муж
ВОЛОДИМИР — син
ВАЛЯ — синова
АННА і ЛЯРИСА — дочки
ГРИГОРІЙ і ВОЛОДИМИР — зяті
та 10 внуків

ОБ'ЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
ВІДДІЛ у СИРАКЮЗАХ, Н. Й.

В глибокому смутку повідомляємо Побратимів по Зброї та все Українське Громадянство, що 28-го травня 1967 року після тяжкої недуги відійшов у Вічність на 75-му році життя

сл. п.
ІГНАТ ЗЕЛЬСЬКИЙ

сотник Армії УНР, учасник Визвольних Змагань.

ПОХОРОН відбувся в середу, 31-го травня 1967 року о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й., а по Службі Божій на український католицький цвинтар в Сиракюзах.

Родині Померлого Побратима, висловлюємо наше глибоке співчуття.

ВІДДІЛ ОбВУА в Сиракюзах, Н. Й.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.
о. ЙОСИФА РЕЙНАРОВИЧА

відправиться

в суботу, 3-го червня 1967 року

о год. 10-ій ранку в ЦЕРКВІ СВ. ДУХА
N. 5th Street, Бруклин, Н. Й.

Заупокійна Служба Божа

на яку запрошує Парафіян, Приятелів, Односельчан та Українське Громадянство

РОДИНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого БАТЬКА, ДІДА і ПРАДІДА

бл. п.
дир. Северина Денисовича ІВАНОВИЧА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 3-го червня 1967 року

о год. 9:30 ранку
в УАПЦ СВ. ВОЛОДИМИРА
у ФОРТ ВЕЙНІ, Індіяна

По Богослуженні, запрошують Присутніх на
ПОМИНАЛЬНИЙ ОБІД

ДІТИ, ВНУКИ і ПРАВНУЧКА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ і ТЕТИ

бл. п. Петрунелі БІЛОБРАМ-МИКИТЮН

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в КАПЛИЦІ СВ. АП. ПЕТРА і ПАВЛА
в ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. Дж.

в дні 4 червня 1967, о год. 10-ій рано

На другий день, то є 5-го ЧЕРВНЯ 1967 р.
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в ЗМИГОРОДІ (Польща) о год. 17-ій

Просимо Приятелів та Знайомих згадати в своїх Молитвах Покійну.

Муж — ІВАН
Сестрінки: ОМЕЛЯН ГЛАДКИЙ
ЛЮБА КОЗАЧОК
Братова — ВІКТОРІЯ ТРУПКЕВИЧ
Кузинки: КАТЕРИНА ГЛАДКА
ЙОСИФА ДОБРУЦЬКА
Братанок — ВОЛОДИМИР ТРУПКЕВИЧ

Замість квітів на могилу

бл. п. Стефанії з Коритовських Чорпіти

згідно з волею Покійної, всі зібрані пожертви передано на Фонд Катедри Українознавства.

Пожертви склали:

по 10 дол.: Євгенія Єсен й Леонід Полтава, Галина й Данило Пісецькі, Климентина Кульчицька, Лідія й Іван Одежинські, Ольга й Роман Гасцьі, Сильвестер і Володимира Мартюки, д-р Омелян Дерій, інж. Теодозій і Стефанія Дячок;

по 5 дол.: Іванка Петик, Євгенія Ярославська, Мирослава й Іван Белей, Стефанія й Володимир Обущак, Наталія й Іван Головінські, Ірена й Ярослав Петровські, Дада Гусар, Василь Коритовський, Марта й Стефан Корбутяки, Степан Хариш, Харитина й Роман Литвин, Сидней Фішер, Тарас Галушка, Євген Змий, Любомир Трицицкий, Константин Дивинський, Казимира Дибуляк.

Лідія Дяченко — 3 дол., Мінчак — 2 дол., Микола Рибак — 2 дол., Лідія Литвин — 1 дол.

Замість квітів на могилу
мойого Шкільного Товариша і Побратима УСС

сл. п. ДМИТРА ХОПТЯКА

складаю 25 долярів
на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

Іван ПОРИТКО

Замість квітів на могилу

бл. п. ПЕТРА ЗАДОРЕЦЬКОГО

складаємо 25 долярів
на Український Університет у Римі.

Василь і Пелагія КУЧКУДА
Cedar Grove, N.J.

Замість квітів на могили наших Незабутніх Краянів

бл. п. проф. СТЕПАНІЇ ЧОРПІТОВОЇ

з Філядельфії, Па. та

бл. п. дир. ГЕНРИКА КОВАЛЯ

з Шикаго, Ілл.

визначних громадських діячів Калуша та Калущини, складаємо 100.00 долярів

на Фонд Катедри Українознавства в ЗДА

Ірина РЕШЕТИЛОВИЧ
Микола і Олена КЛИМИШИН
Степан і Евдокія КЛИМИШИН
Василь і Евдокія БАРНИЧ

ПРОФ. Д-Р ЮРІЙ ТРУХЛИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кий зібрано між членами Товариства майже 10,000 долярів, і з якого призначено вже потребуючим українським студентам дев'ять стипендій по 500 долярів.

Дальшим кроком вперед і досягненням Головної Управи було організування та переведення наукової програми 6-го Наукового З'їзду Українських Лікарів ЗДА і Канади, який у травні 1966 р. з великим успіхом відбувся в Шикаґо, а господарем якого був Відділ УЛТПА в Ілліной. Цей науковий з'їзд був дуже вдачний і характерний тим, що участь у ньому взяла ціла низка молодих українських лікарів-науковців, що в цей спосіб заманіфестували свою приналежність до української науки. В рамках цього з'їзду вперше відбувся З'їзд Українських Фармацевтів.

За останніх два роки УЛТПА ще більше затіснило зв'язки з українською громадою і брало участь в її організованому житті. Головна Управа УЛТПА була одним з архітекторів Конференції Українських Професійних Академічних Товариств, яка сформувалася напередодні 9-го Конгресу УККА і так на ньому, як і в ситуації, що заіснувала після цього Конгресу, зайняла становище активної невтральности та при помочі своїх представників в Екзекутиві УККА робить всі можливі заходи для якслушного полагодження великого громадського конфлікту і змагає до того, щоб в УККА були справедливо заступлені всі наші політичні середовища та громадські установи.

Головна Управа УЛТПА, маючи на увазі понадпартійний характер Товариства, — у всіх складних ситуаціях, що їх у цій її каденції таки не бракувало, намагалася задержати якнайбільше можливо невтральне становище — а у своїх рішеннях керувалася тільки добром та інтересом української справи і з того приводу інколи була наражена на критику та негодування деяких членів, яким не до вподоби була така невтральність.

Звіт голови УЛТПА, звіти членів Головної Управи, голов різних Комісій і Секцій, як теж і звіти 14 із всіх 15 Управ Відділів УЛТПА та Редактора „Лікарського Вісника" (д-ра Т. Лапичака і д-ра Р. Осінчука) були надруковані окремою брошурою, примірники якої були роздані всім учасникам З'їзду.

У дискусії, яка розвинулася після звітування д-ра Б. Олесницького та членів Головної Управи і Головного Редактора „Лікарського Вісника" д-ра Р. Осінчука — були порушені справи „Лікарського Вісника", справа опіки над лікарським доростом, справа виготовленого Статутовою Комісією нового статуту УЛТПА, справи Стипендійного Фонду, який у звітовому часі зробив направду щасливий початок для тієї потрібної і хосенної акції, і чимало інших справ організаційного порядку.

Делегати З'їзду всіми голосами при 6 здержаних від голосування схвалили та апробували понадпартійне і невтральне становище Головної Управи в справах УККА та медіяційні заходи представників УЛТПА в керівних органах УККА (д-ри С. Ворох і д-р Р. Осінчук).

Після дискусії та уділення абсолюторії та признання уступаючій Головній Управі, З'їзд обрав нову Головну Управу у такому складі: д-р Юрій Трухлий, голова; д-р Богдан Шебунчак, голова-елект; д-р Богдан Панчук, заст. голови; д-р Петро Глібович (Торонто), заст. голови; д-р Тарас Шегедин, секретар; д-р Юрій Кушнір, скарбник; д-р Мирослав Навроцький, орг. референт; д-р Євген Грабарчук, хронікар і архівар; д-р Михайло Гук, адміністратор „Лікарського Вісника" та д-р Роман Кисілевський, член. Головним редактором „Лікарського Вісника" й одночасно членом Головної Управи був обраний проф. д-р Павло Джуль з Дітройту.

До Контрольної Комісії були обрані: д-р Богдан Олесницький — голова, д-р Волтер Коваль — (Монтреал) і д-р Роман Кравчук — члени. Товариський Суд: д-р Богдан Макарушка — голова, д-р Остап Баран і д-р Олександер Сушків — члени і д-р Василь Кіналь — заст. члена.

Наради закінчив новообраний голова УЛТПА д-р Ю. Трухлий, який в короткому слові подякував за вибір і довір'я та заповнив присутніх, що буде продовжувати працю Товариства у всіх її дотеперішніх ділянках.

В суботу вечором відбувся Бенкет з участю 175 учасників З'їзду та гостей, а опісля розривкова частина з участю пп. І. Керницького та М. Поведілка і танці при звуках оркестри „Амор".

Під час Бенкету прочитано згадані письмові та виголошено устні привіти. Бенкетом проводив і привітав гостей д-р Степан Ворох, голова Відділу УЛТПА Метрополії Ню Йорк, що був господарем З'їзду.

В неділю 28 травня, після Служби Божої, що її відправив парох о. Л. Гузар, відбулася Ділова нарада, на якій обговорено цілу низку важливих та актуальних справ Товариства і м. ін. було постановлено відбути 7-ий Науковий З'їзд в травні 1968 р. у Монтреалі.

ЗДА ведуть перед у збільшенні водних ресурсів у світі

Вашингтон. — Президент Джансон відкрив 23-го травня Міжнародну Конференцію в справі збільшення водних ресурсів у світі. В цій конференції беруть участь представники 91-ої держави. Конференція триватиме вісім днів. На ній обговорюватимуть: запаси води в світі, знесолювання її та занечищування і всі інші проблеми, що відносяться до води. 5.000 осіб беруть участь в цій конференції. Вони предложать сотки звітів і виголосять стільки ж промов. Неприсутні на конференції представники СССР та більшости держав совєтського бльоку. Конференція відбувається під гаслом „Вода для миру". В конференції беруть участь представники Державного Департаменту та Департаменту Внутрішніх Справ. Президент заявив, що людина стоїть перед загрозою, що їй забракне води для життя та для різних промислових цілей. 40 відсотків міст у світі відчувають недостаток води. В 2.000-му році населення земної кулі становитиме понад 6 більйонів, і тому запотребування на воду подвоїться в порівнянні з теперішнім станом. Президент пропонує зорганізувати світовий центр, який турбувався б справою водних ресурсів. ЗДА мають досвід в цій справі і вони бажають допомогти світові в цій ділянці.

Ню Гейвен, Конн.

ВИСТАВА „ЛІСОВОЇ ПІСНІ"

На протязі декількох місяців українська громада з нетерпінням чекала на 8-го квітня. Всі знали, що знання її праці, яку вкладає режисер Теодор Федорович під час проб, малювання декорацій і роблення перук, себе повністю оправдають. Важко собі уявити, що ще є на еміграції такі віддані українському театральному мистецтву одиниці, як п. Т. Федорович.

На протязі року підшукували серед учнів школи українознавства осіб, які б виконали головні і другорядні ролі в драмі Лесі Українки „Лісова пісня". Уміле підібрання персонажів було запорукою успішної гри театральної групи. І коли відкрилась занавіса, схвильовані оплесками зала вітала і щиро дякувала режисерові за його працю для українського театрального мистецтва. В дієвих особах виступили слідуючі: Лукаш — Ігор Заковоротний, Мавка — Р. Лаврович, Дядько Лев — І. Корнієнко, Русалка водяна — Р. Задорожна, Лісовик — І. Петрончак, Водяник — А. Стадник, Той що греблі рве — Г. Благодатирий, Перелесник — Р. Кизик, Куць — Р. Дубецький, Мати — П. Тимченко, Килина — О. Петрончак, Русалка польова — Р. Гладка, Марище — Д. Лозинський, Доля — Л. Гіна, Хлопчик — Н. Петрончак, Потерчата — А. Боровик, Р. Фіголь, Злидні — П. Слюсаренко, М. Стадник, Івасик Заковоротний. Постановка і декорації Т. Федорович, музичне оформлення проф. Ю. Цибрівський, костюми пані Н. Федорович, освітлення П. П. Корнієнко.

Треба зазначити, що після кожної дії присутні тривалими оплесками не пускали зі сцени виконавців та дякували за таке добре виконання п'єси „Лісової пісні", в якій іде боротьба між реальним світом і фантастичним, між добром і злом, між темрявою і світлом, конфлікт між людиною і природою. Твір насичений вірою в перемогу добра над злом, життя над смертю. Ці юнаки і юначки по 16 і менше років, які виконували головні і другорядні ролі завдяки доброму володінню українською мовою, повністю вив'язалися з своїх нелегких завдань.

Треба подивляти силу волі п. Т. Федоровича, який зумів за короткий час підготовити цих юнаків та довести постановку п'єси до такого успішного завершення. Після закінчення третьої дії, тривалі оплески. На сцену виходить голова місцевого відділу УККА д-р М. Снігурович, який від імени нюгейвенської громади дякує п. Т. Федоровичеві за плідну працю для добра українського мистецтва, дякує усім юнакам і старшим артистам за їхню віддану працю. Двоє наймолодших учасників п'єси піднесли кошик живих квітів для режисера та цілого колективу. Після закінчення вистави, члени театральної групи та прихильники, — приготували несподіванку для п. Т. Федоровича а саме, влаштували прийняття, в якім взяли участь 90 осіб. Під час перекуски, проводив вечором і вітав п. Т. Федоровича, п. І. Заковоротний, який накреслив театральний шлях режисера на протязі 47 років, з того 22 роки на еміграції.

Він все своє життя присвятив ширенню української культури. За небуденний вклад праці І. Заковоротний бажав п. Т. Федоровичеві міцного здоров'я, витривалости і многих та творчих літ для добра українського мистецтва. Присутні відспівали Многая літа. Вітали п. Т. Федоровича, д-р М. Снігурович, д-р І. Кизик, радник І. Голубович, та інші. Окрема подяка молодим аматорам за їхню жертвенну працю, любов до рідної мови. Бажаємо цілому театральному гуртковi дальших успіхів та плідної праці в майбутньому.

І. З.

Озон Парк, Н. Й.

РІЧНІ ЗБОРИ 50 ВІДДІЛУ ЮНОГО СУМА ІМ. ЗОЛОЧІВ

19 березня тут у церковній залі пресвятої Покрови Божої Матері відбулись перші річні загальні збори місцевого відділу. В зборах взяли участь основники осередку, майже всі родичі юних сумівців, булавна старшина, та запрошені гості. Із централі були присутні на зборах пан К. Василик, вільний член головної управи СУМА, та панна Анна Лев. Збори вітали почесного гостя в особі о. Любомира Мудрого, місцевого пароха.

Звіти поодиноких членів управи та булави виявили надзвичайно широку і всесторонню працю осередку. На окрему увагу заслуговує признання за організаційний хист деяких членів управи, які зуміли на протязі одного року приєднати 49 нових членів старшого та молодшого юнацтва.

Слід підкреслити те, що місцевий провід осередку співпрацює тісно із централею. На місці дбає про належне виховання членів осередку, а головно старається подбати про належну підготовку нових надійних кадрів юних сумівців. Для осягнення належної мети всі рої забезпечені виховниками, які стараються в якнайприступніший спосіб передати, та закріпити любов до своєї рідної, хоч так далекої батьківщини України.

Після слова представника головної управи збори проходили в дружній та товариській атмосфері. Дискусія була короткою, їй закінчено уділенням абсолюторії уступаючій управі. В міжчасі Номінаційна Комісія без труднощів підготовила список кандидатів нової управи.

До управи осередку переобрано із деякими доповненнями всіх попередніх членів управи с такому складі: В. Божко — голова, Іван Поліщук — заступник голови, Ірина Гарматій — секретар, Атанас Опарик — скарбник, Василь Квасний — культ. освіт. референт, Юрій Проців — господарський референт, Олег Гарматій — імпрезовий реф. До контрольної Комісії обрано слідуючих осіб: Б. Гавран — голова, Михайло Хала — заст. голови, І. Пиць — член управи. Вол. Хміль та Іван Волошин обрано суспільним реф.

До управи Булавної (Старшини) Осередку обрано слідуючих осіб: Оля Квасний — булавна. Ірку Прибильську, Орисю Хміль та Богдана Ільницького переобрано виховниками осередку.

М. В.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 11-го ЧЕРВНЯ 1967 р.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори т-ва І. Франка — 334 Відділ в Парма Сєвіго, при 5839 Ridge Rd. Проситься членів прибути на збори, вирівняти свої вкладки та вписувати свою рідню до УНС. — Мих. Задерецький, предс., І. Холодняк, секр., Стефанія Вохонюк, фін. секр.

MONESSEN, Па. Місячні збори членів 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в українській залі при 2-ій вул. Проситься членів прибути в повному числі зі своїми місячними вкладками. — П. Янковський, предс., М. Куць, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

ТАРЗАН, Ч. 5817. Непроходимі гори!

WELL, EVEN IF THE STRANDLOPER FOES EXIST, YOU'VE GOT RIFLES, TARZAN SAID ENCOURAGINGLY. "SOME CONSOLATION," GRUMBLED CODY.

"LOOK OVER HERE," CALLED THE PROFESSOR. "I'D LIKE TO EXPLORE INLAND, BUT THOSE MOUNTAINS SEEM IMPASSABLE--"

GREENE SIGHED IN RELIEF. "GOOF--NOW WE CAN LEAVE THIS SPOOKY AREA!"

— Гарно, навіть якби надбережний скакунець дійсно існував, то ви маєте рушниці, — сказав підбадьорюючи Тарзан. — Гарна потіха — буркнув Коді.

— Дивіться он туди, — закликав професор. — Хотів би я дослідити цю країну, але ці гори виглядають непрохідними...

Грін зітхнув з полегші. — Гаразд... Тепер можемо залишити цю примарну територію!